

stórpólitíski MIÐDEPULIN

v/ micky



Tjóðskaparligt stríð í Suðurtyrol

Ítalska stjórnin, sum áður framdi grovan ágang hefur nú givið tyrolska minnilutanum tilboð um betri kor - ella hvussu?

Nógv pláss kring í Europa finnast ast tjóðskaparligir minnilutar — vit froyingar eru jú eisini ein slikur minniluti — men neyvan nakað stað eru korini so vánalig sum hjá týska minnilutanum í Suðurtyrol. Tá vit siga týska skal tað skiljast á tann hátt, at mál teirra er týskt, tí sjálvt fólkið kennir seg sum hoyrandi til Eysturriki. Støðan er tó tann, at hesin landsluturin er undirlagdur Italiu, og reka ítaliðnar ein slikan tjóðaroyðandi politikk móti hesum fólkaslagnum, at tað ið danir fyrr hava gjørt móti froyingum kennist sum vatn afturimóti.

Sagan

Gjøgnum mong hundrað ár stóð hetta fólkaslagið saman við Eysturrikska keisaradómnum, og um ár 1800 bardust teir mannliga móti ágangi Napoleons. Ein tann gitnasti eysturrikskarin úr hesum tjóðarskeiðnum var frælsishetjan Andreas Hofer, ið júst var frá Suðurtyrol. Aftaná fyrsta heimsbardagan skuldi Italia hava lón fyrri, at teir høvdu barst saman við teim sameindu, og tí varð í 1919 avgjort, at tað elli-gamla eysturrikska landslagið, ið nevnt Suðurtyrol skuldi latast til Italiu. Enn eina ferð vórðu tjóðarlagdur avgjörðar við einum pennastrokki á einum korti, uttan, at tann, ið helt pennin veruliga var greiður yvir, hvat hann gjørdi.

Italiseringin

Ítaliðnar byrjaðu alt fyrri eitt at »italisera« fólkið, m.a. við at senda ítalskar arbeidsmenn til Bozen, høvuðsstaðin í Suðurtyrol — tað er tann býurin, ið á ítalskum verður nevndur *Bolzano* — eins og teir gjørdi italienskt til loqrættis- og stýrismál. Sjálvsagt kom rok burtúrur hesum, men ágangurin hjá Mussolini køvdi alla mótoðu. Umframt alt annað, varð

eisnin so fyriskipað, at næstan bert ítaliðnarar kundu fáa almenn stovr.

Bumbuðlopini

Aftaná 2. heimsbardaga vónaðu suðurtyrolarar, at nú fór at gerast betri hjá teimum, men tað sama lagið helt fram, og tí byrjaðu fleiri og fleiri suðurtyrolarar at taka seg saman í bólk fyrri at berjast móti ítalska harradómnum við valdi. Hesir bólkir fyrirrekaðu eitt ótal av bumbuspreiðingum, og hóast nógvir av teimum vórðu fastsettir og strangliga straffaðir, gjørdist skilið bert verri.

Betri kor?

Hetta hefur í seinastuni fingið ítalsku stjórnina til at skilja, at okkurt veruliga er á vási í norðasta landslutinum, og tí hefur hon byrjað samráðingar við teir leiðandi menninar í Suðurtyrol. Teir hava gjørt eina samtykt, ið skuldi gera rættindini hjá tí upprunaliga fólkinum betri, og tað eigur sanniliga eisini at vera fyrri neyðini, tí í Suðurtyrol bugva uml. 400.000 fólki, og tveir triðingar av teimum eru tyrolara.

Noregs-nýtt

V/ FRIDTJOF DIESEN

DYR PÁSKIR

Páskini í ár hava kostað 25 mannaliv av ferðsluvánluksum. Hvørt ár veksur talið av bilum og øðrum akførum. Hetta setir sjálvandi stór krav til vegirnar, og ógvuliga dyrt er at byggja vegir í Noregi. Ein av framtíðarætlanum stjórnarinnar er at bota um vegasambandið.

BLAÐSTJÓRAR BYTA UM

Reidar Hirsti — sum er blaðstjóri á »Arbeiderbladet« í Oslo fer til Praha, har hann skal

Stórir áhugi fyrri skipabygging

Áhugin millum manna at byggja og keypa skip er framvegis stórir. Vestmenningar hava ið keypa skip er framvegis úr Noreg. Tað eru íslendingar,

- 50 pst.

Útsøla

- 50 pst.

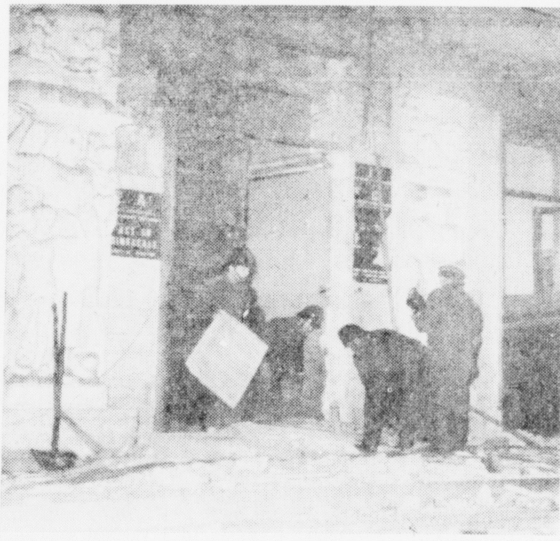
ÚTSÖLAN av TAPETI byrjar mánamorgunin 21. apríl í málindahandlinum í Quillingsgarði

ÚTSÖLAN av LINOLEUM, CONGOLEUM og VI NYLFILT byrjar mikkumorgunin 23. apríl í pakhúsi okkara Yviri við Strond 13

— alt fer fyrri hálvan prís!

poul í geil

tórshavn tlf. 1011



Ítalskir politistar rudda aftaná eitt bumbuðlop í Bolzano.

Nýtt stríð?

Ósemja er tó eisini um hesa nýggju samtykt, av tí at ein partur innan tjóðskaparrørsluna vil vera við, at fyrri tað fyrsta eru ov nógv »hole« í henni, har ítalska stjórnin kann krógva seg, og tinnast, at í minsta lagi 30 ár koma at ganga, áðrenn

hon verður veruleiki. Samráðingarnar hava tó minkað munandi um bumbuðlopini, men hvussu nú verður — um hon verður góðtíkin ella ikki — er ikki lætt at siga. Men verður hon ikki góðtíkin, so byrjar fyrst rokið av álvara í Suðurtyrol.

micky

ið hava latið henda bát byggja væl ávegis, men hava nú latið hann frá sær.

Fæst sáttmáli um hetta keyp í lag, sigur skipasmíðjan seg at kunna lata bátin einar 7 vikur eftir, at arbeiðið verður byrjað aftur.

Vestmenningar hava teknað 400.000 kr. í partapeningi.

Í Havn eru menn í ferð við at gera byggisáttmála við Tórshavnar skipasmíðju um ein frystibát til laksa- ella hemara-veiðu.

Ósemja í landsstýrinum ...

(Framhald frá 1. síðu)

nýtt ráð verður valt eftir nýggju lóggávuni.

Nýggja lóggávan ásetur — um hon verður samtykt — at jarðaráðið framvegis skal hava triggjar limir, men tilskilað verður, at ein teirra skal vera bóndi, ein ognarmaður og ein traðarmaður.

Hetta er tað, ið fram er farið í hesum máli, og síðan hava lesararnir ikki ilt við at skilja, at tað, ið 14. sept. vartar upp við, er — orsakað av tilfaratrotið — púra veruleikafjart og ber ósannindi.

Sjónvarp ...

(Framhald frá 1. síðu)

støðin ikki mundi gerast dýrari enn 300.000 kr.

Sendingarnar

Viðvíkjandi sendingunum vildi Jakob Nielsen vera við, at tað besta mundi vera at senda eins nógv av danskum, svenskum, norskum og íslenskum sendingum umframt nakrar veruliga góðar filmir. Um froyiskar sendingar helt hann, at tað besta vildi vera hjá froyiska sjónvarpinum at keypa sær ein sonevndan O-buss, ið er ein stórir bussur, ið hefur sendarmøguleikar. Ein slikur bussur, helt Jakob Nielsen, kundi nýtast til at senda fótóltsdystir, lótingsfundir o.s.fr.

Tjóðarspurningur

Sum sagt tykist tað nú bert at vera ein tjóðarspurningur, áðrenn Sjónvarp Føroya verður sett á stovn, og vit kunnu bert vóna, at skiljaligt verður farið fram, tá hetta nýggja skal roynast, tí verður ikki ansað eftir í byrjanini, so kann sjónvarpið eins lættliga gerast ein tjóðaroyðandi stovnur, eins og tað kann koma at vera øllum landinum til frama, um varislaga verður farið fram.

micky.

felagnum hjá norska arbeidara-flokkinum, Soltnar vóru 500 kr., nakrar skrivimaskinur og alhur limalistin.

AV TÝÐNINGARMIKLUM INNAN ARBEIDARARÓRSLUNA

er at nevna fakfelagsstevnan og landsfundur arbeidaraflokksins har høvuðslinjurarnar fyrri fram tjóðarpolitikkin í Noregi, verða settar.

VANDAMIKIL TOL

Virði fyrri 65 miljónir kr. fóru upp í royk í fjør. Hetta er stórt tal fyrri brandskaðar sum tryggjngarfelagini skulu gjalda. Verri er tó við mannalivum.

vera blaðstjóri á fakfelagsblaðnum »Pracee«. Í staðin kemur blaðstjórin á hesum blaði til Oslo 15. mei og skal starvast á »Arbeiderbladet«. Hetta verður gjørt við tí í hyggju at útvega fólki betri kunneika um floktu støðuna í hesum herjaða landi. Eftir hetta umbyrti er ætlanin eisini at skifta blaðmenn landanna millum.

8 HINTUR SKÓLI

verður bygdur á Hvalerøyene nærhendis Fredriksstad. Pláss verður fyrri 150 næmingum. Hetta er tó einki eindomi innan norskan arkitektúr.

C. J. HAMBRO

sum er Stórtingspresidentur hev

ur fingið standmynd. Hon varð avdúkað søguliga dagin 9. apríl. Haakon kongur VII hevur longur fingið sína standmynd frammanfyri fólkaháskúlanum við Elverum, við orðinum »neic« til týskin.

FYRIREIKINGARNAR TIL VALIÐ I HEYST

eru komnar væl áleiðis. Nógvir stórir politikarar eru ikki við longur. Ein teirra er Einar Gerhardsen. Møguleiki er fyrri einum ungum stórtingi. Væntuliga verður fyrrverandi blaðstjóri á »Frihet« Gunnar Skau, valdur.

SJÁLDSAMT INNBROT

Innbrot hefur verið á skrivstovuni hjá AUF — ungmannar-